

CVIČEBNÍ LISTY

Příloha „Vojenských rozhledů“.

Redaktor: Plukovník gšt. František Pohunek.

LEDEN 1937.

Major gšt. Bedřich Beneš:

Přibližování divise v rámci sboru.

(Pokračování Cvičebních listů čís. 10, 11 a 12/1936.)

(Mapy: 1:200.000: Jihlava, Brno,

1: 75.000: Jihlava, Mor. Budějovice, Třebíč.)

I. VI. sbor dorazil 22. května kolem 10 hod. s čely valných vojtů na čáru Stajiště—Hrutov—Zašovice—Přibyslavice a zaujal sestavu pro odpočinek; je připraven k dalšímu postupu na jih anebo přejít do ubytování. Sestava 16. divise je na průsvitce 1.

II. Přehled důležitých zpráv, které dostal velitel 16. div. 22. května do 11 hod. (viz průsvitku).

Během noci s 21. na 22. května mohlo letectvo sboru pozorovat jen v 2. polovici noční živý ruch na silnicích, vedoucích k pohraničí v úseku mezi Znojmem a Hrušovany.

Na úsvitě prolomila červená vojska frontu 2. jezd. brig. a postupují z prostoru Znojmo—Hrádek na sever, severovýchod a severozápad. Jejich postup je 2. jezd. brig. zdržován hlavně na směru Hodonice—Mor. Krumlov a na směru Znojmo—Běhařovice.

V 5.30 hod. pozorovalo letectvo proud aut s čelem u Stupešic, zad u Plavče, Nad cestami Znojmo—Grešlové Mýto—Jevišovice mělo převahu nepřátelské letectvo.

V 6 hod. pozoroval letec čela dvou aut. proudů červených u Mor. Budějovic a Myslibořic, zad u Grešlova Mýta a Biskupic.

V 7 hod. pozoroval letec pochoduující proud všech zbraní na cestě ze Znojma na Jevišovice. Čelo u Hlubokých Mašůvek, zad ve Znojmně.

Asi v 8.15 hod. skupina SPO. VI zatlačila asi četu červených se hřbetu v. od Zeletavky v prostoru Zeletavky. Červený kladl tuhý odpor a zanechal několik raněných a padlých, patřících k I. mot. brigádě.

Do 8.30 hod. jádro SPO. 16 přehradilo směr Čáslavice—Heračovice v prostoru Římov—široké a podchytilo svůj průzkumný sled, tlačení červenou pěchotou od Čáslavic.

Mezi 8—9 hod. byl prostor Domanil—Lesonice—Loukovice střežen nepř. letectvem. Z Mor. Budějovic v 9 hod. jel proud aut na jih (délka proudu 2 km).

Kolem 9 hod. skupina SPO. VI navázala dotyk s červenou pěchotou, která se zakopává na čáře Horka—Sv. Margareta.

Letec zjistil pohyb pěchoty a děl směrem sev. mezi Biskupicemi a mezi Hostinným a Blatnicí.

Od 9.15 hod. pozoruje SPO. 16 červená vojska, zakopávající se na čáře východní roh Čáslavického lesa—Trojanův mlýn—Víska.

V 10 hod. proveden nepřátelský nálet nad Brtnicí — na proud praporu III/48 bylo shozeno několik lehkých pum, které nezpůsobily větší ztráty, neboť prapor se včas kryl v terénu.

Kolem 11 hod. zjistil letec obrysy prací na čáře Horka—Sv. Margareta—Trojanův mlýn — Mastník a v prostorech: trig. 547 (Vel. Radvan), Pospíchalky.

Děla v postavení: Janovy — 4 děla?

Cídlina — 8 děl?

Loukovice — pal. postavení?

Zprávy od II. sboru: Kolem 7 hod. se střetly SPO. II. sb. s červenými v prostoru Mikulovská hora a byly zatlačovány. Kolem 9 hod. dosáhly předvoje 4. divise zprávy Krahulov—Třebíč a začaly boj se VII. mot. brig.

Kolem 10.30 hod. získal II. sbor předmostí u Třebíče a Vladislavi. Záp. křídlo 4. div. je u Zadní hory.

III. Počasí 22. května: Přehánky od půlnoci ustaly, vyjasňuje se. Západní vítr vysušuje rychle rozmoklé cesty.

Předpověď: Zlepšení počasí.

IV. Co může velitel 16. divise již nyní usoudit?

Situace vlastní: II. sbor je v boji s nepřítelem j. od Třebíče a má své západní křídlo v prostoru Stařeč (t. j. asi 10 km jižně od jádra odpočívající 16. div.), jeho další postup může být nepř. ohrožen na záp. boku.

Před VI. sborem je SPO. VI od 9 hod. jv. od Želetavy v dotyku s nepřítelem, jenž se zakopává. V kuloáru čáslavickém byl SPO. 16 zatlačen z prostoru Babice do prostoru Římova—široké a pozoruje, že se nepřítel od 9.15 hod. zakopává j. od Říмова.

Situace nepřítele: Od 10 hod. jsou pozorovány obrysy nepř. obranných prací na čáře Horka—Sv. Margareta—Trojanův mlýn a trig. 547 (Vel. Radvan)—Pospíchalovy. Sílu nepř. možno všeobecně odhadnout nejméně na 3 mot. brigády v 1. sledu. VII. mot. brig. v prostoru j. od Třebíče, I. mot. brig. u Želetavy. Další mot. brig. může být v čáslavické soutěsce a nelze ani vyloučit další síly v 2. sledu v prostoru Domamil—Lesonice—Loukovice (střežilo nepř. letectvo). Nejméně 1 vyšší jednotka v 2. sledu — byla na pochodu směrem na Třebíč čelem na čáře Ohrazenice—Radkovice v 9 hod. Přesně sílu nepřítele neznáme.

Jde patrně o skupinu, zajišťující západní bok sil červených, operujících na Brno. Tato skupina dosáhla výhodného dominujícího prostoru: rozvodí jv. od Želetavy a j. od Třebíče, t. j. podle řešení 1. námětu max. zajištění. Její záp. křídlo je někde u Meziříčka nebo západněji v prostoru Výhon.

Druh nepřítele:

Jde o mot. brigády, které mají velkou pohyblivost dotud, dokud péchota na autech, která tvoří jádro (asi 2—3 pěší pluky), není vyložena. Pak bojuje pěšky. Součástí mot. brig. je ÚV. (asi prapor tanků, třeba i OA. u PO.). Tato ÚV. se může zúčastnit převzdů a pak je asi spíše určena k doprovodu péchoty než k samostatným a hlubokým akcím. Jde tedy o péchotu, podporovanou ÚV.

Možnosti nepřítele: Z chování nepř. před VI. sborem možno usoudit, že je slabší než VI. sbor, a proto snad přechází do obrany, aniž se pokouší o ofensivní odražení VI. sboru. Z výhodného umístění obranných prací v terénu, zvláště jz. od Želetavy, a umístění děl lze usuzovat, že nepřítel může klást odpor na záp. svazích hřbetu Horka—Sv. Margareta a j. od Říмова. Poněvadž obrana u Říмова je slabá terénně a vede středem kuloáru, možno očekávat, že nepřítel podnikne pravděpodobně místní útok v prostoru Rokytnice—Mastník, aby získal nejméně Březový les a Zadní les, uzavřel vchod do kuloáru, předsunul prvky, které by zdržovaly náš postup a získaly čas k organisování postavení u Říмова.

Větší ofensivní akci dnes nepřítel asi nepodnikne. Přes to nutno připustit, že nepřítel může útokem po obou stranách Zadních, Horních hor současně s pokusem uzavřít vchod do kuloáru Rokytnice, k tomu může nasadit MB. z prostoru Loukovice—Domamil, obchvátit a ohrozit západní křídlo II. sboru.

Poněvadž tuto akci možno postupem 16. div. na jihozápad paralyzovat, lze očekávat, že zajištění II. sboru provede asi 16. div. postupem do kuloáru Rokytnice.

Nepř. vyšší jednotka 2. sledu, pochodující směrem na Třebíč, vzhledem na značný pochodový výkon patrně jen podchytil nepř. jednotky j. od Třebíče a lze očekávat, že část MB. může přejít do zálohy. Tyto zálohy, pokud jsou na vozidlech, jsou velmi pohyblivé a mohou se přesunout na záp. křídlo a prodloužit je nebo útočit na záp. křídlo VI. sboru, což by zne-

snadnilo výhodnou a možnou obchvatnou akci západního křídla červených sil jednotkami VI. sboru.

Velitel divise může tedy udělat závěr, že celková situace vyžaduje:

rychlého zásahu VI. sboru ve prospěch II. sboru, sbíhavým útokem VI. a II. sboru připoutat nepř. síly v prostoru Horní—Zadní hory, udeřit na záp. křídlo nepř. a obchvátit je ještě dříve, než nepř. zorganizuje svou obranu a prodlouží své západní křídlo.

Lze očekávat, že 16. a 17. divise nebudou již postupovat na jih, nýbrž že se obrátí na jihozápad, aby postoupily na výši II. sboru, spojily se s ním, při čemž 16. divise bude použito v kuloáru Rokytnice.

Po těchto úvahách může velitel 16. div. již nyní uvažovat, jak by bylo možno pro tento případ nejsnadněji přeorientovat divisi z kuloáru Brtnického do kuloáru Čáslavického: buď možno pokračovat v nynější sestavě nebo překročit p. plukem 48. Druhý způsob je méně vhodný, neboť znamená menší dobu odpočinku p. pl. 48 a ztrátu času pro celou divisi; proto by bylo lépe postoupit do kuloáru Rokytnice s divisi v nynější sestavě.

V. V 11.15 hod. dostal velitel 16. divise v Brtnici rozkaz velitele VI. sboru tohoto znění:

VI. sbor.
Čj. 33/3 oper. Taj.
Mápy 1:75.000.

Jihlava, 22. května 10.45 hod.
(deset hod. 45 min.)

Všeobecný operační rozkaz čís. 23.
(I. část.)

1. Síly nepř., operující na směru Znojmo—Brno, zjednaly dotyk s částmi 2. armády na všeob. čáře Mor. Krumlov—Pohořelice—Hustopec.

Západní skupina nepř. (MJ.), která pravděpodobně kryje akci hlavních sil červených, operujících na Brno, pronikla všeobecně na čáru Mezirůžko—trig. 647 (Sv. Margareta)—Římov, kdež se od 9. hod. zakopává. Vlastní SPO. jsou na této čáře s červenými v dotyku.

II. sbor zjednal svými předvoji dotyk s červ. vojsky na čáře Třebíč—Vladislav.

1 vyšší jednotka červených byla o 9 hod. na pochodů směrem k Třebíči s čely na čáře Ohrazenice—Radkovice, další mot. brig. je asi v prostoru Mor. Budějovice—Lukov.

Nepřítel může přejít na čáře dotyku do obrany, nebo může pokračovat v útoku směrem na Zeletavu a Heraltice a zároveň obchvátit záp. křídlo II. sboru.

2. II. sbor bude útočit s nápořem ve směru Valečský kopec—Bačice. Záp. křídlem se připojí k útoku VI. sboru.

VI. sbor postoupí ve směru Kněžice—Mor. Budějovice, připojí se k II. sboru a zajistí si prostory Černý les—Červený les tak, aby spojené sbory 23. května zahájily útok na západní skupiny nepř. na směrech Předín—Mor. Budějovice a Třebíč—Jaroměřice a ohrozily tak červenou armádu, operující na Brno.

Hranice mezi II. a VI. sborem nezměněna.

3. Chci: a) postupem, event. útokem s hlavním nápořem ve směru Heraltice—Čáslavice zmocnit se prostoru Horky—Sv. Margareta (trig. 647)—Haberlosy—zámek Sádek, resp. prostoru Černý les (jv. svahy)—Cidlina—Čáslavice—Kojetice, abych tak

1. došel na výši II. sboru,

2. zajistil si možnost další akce buď ve směru Čáslavice—Lukov, nebo ve směru Zeletava—Mor. Budějovice.

b) zajistit křídlo sboru v prostoru Jemnice—Budkov.

4. Sestava VI. sboru nezměněna.

Hranice mezi 16. a 17. divisi se mění: Stěměchy, kóta 572 (Kozí vrch)—Hvízdálky vše pro 16. divisi, Mor. Budějovice pro 17. divisi.

5. 17. divise postoupí ve směru Stonařov—Zeletava—Mor. Budějovice s nápořem na tomto směru, zmocní se prostoru kóta 632 (Horka)—trig. 647 (Sv. Margareta), 16. divise postoupí ve směru Brtnice—Heraltice—Babice, naváže na II. sbor a zmocní se hřbetu jižně od Říмова—zámek Sádek.

Bude-li nepř. klást slabý odpor, postoupí div. 1. sledu až na čáru již. okraj lesů Kmetín—Bolíkovický les—Kojetice.

Divise 1. sledu nesmí zasadit 3. pluk bez mého svolení.

Jádra divisi 1. sledu překročí 22. května v 16 hod. čáru Nevcehle, Opatov, Heraldice, Petrovice.

18. divise se přesune do prostoru Telč.

SÚ. se přesunou za 16. div. do prostoru Zasovice—Přibyslavice—Brtnice.

6. SPO. VI: udrží dotyk s nepř. a kryje křídlo sboru v prostoru Jemnice—Budkov. Zjistí záp. křídlo červených.

Lehké prvky, vystřídáné divisemi 1. sledu, shromáždí se do 24 hod. v prostoru N. Říše k dispozici veliteli SPO. VI.

7. Dělostřelecký pluk 406 bude postupovat za 16. divisi s úkolem zahájit palbu protibat. a daleké palby, hlavně ve prospěch 16. divise.

8. Letectvo: 1. Průzkum:

a) do 13 hod.: Postupuje-li nepř. z čáry dotyku, kterým směrem, kde je většina sil děl a zálohy? Činnost nepřitele na čáře dotyku, průběh, počet a hloubku případných obranných postavení nepř. v prostoru Domamil—Budějovice—Čáslavice;

b) zjistit nepřátelské křídlo v prostoru Jemnice—Budkov—Bítov;

c) činnost nepř. vyš. jedn. 2. sledu;

d) zprávy ze směru Znojmo;

e) fotografie nepř. postavení.

2. Spolupráce s vyššími jednotkami a zbraněmi:

16., 17. divise a děl. pl. 406 předloží požadavky.

9. OPÚV.: 16. divisi podřizují mot. rotu OPÚV. k dispozici v Brtnici v 11.30 hod.

10. Kulometný prapor se přesune po ose Jihlava—Kněžice—Předín, připraven event. kryt s SPO_{VI}, záp. křídlo div. 1. sledu.

11. Styk a spojení: Styk mezi vyš. jedn. 1. sledu od západu.

SV. sboru — osa: Jihlava—Kněžice—Předín.

PZÚ.: Kněžice od 13 hod. — pak Předín.

16. div. — osa: Brtnice—Římov—Čáslavice.

17. div. — osa: Stonařov—Želetava—Mor. Budějovice.

Skupina SPO. VI: N. Říše—Jemnice.

Rozdělovník:

Za správnost

plk. Y.

Velitel VI. sboru
generál X.

VI. Předmět rozpravy:

Činnost velitele 16. divise a jeho štábu po příchodu rozkazu VI. sboru.

1. O č jde? II. sbor je vpředu v boji, VI. sbor vzadu mimo boj. Společným úkolem obou sborů je likvidace nepřitele, který doposud není upoután (fixován), a poněvadž je motorisován, má velkou pohyblivost a tudíž je dána možnost náhlých zvrátů na bojišti (obchvat II. sboru). Proto účelem dnešní operace VI. sboru je:

a) dojíti na výši II. sboru, jednak aby společně s ním upoutal (fixoval) nepřitele, jednak aby si připravil operaci na příští den získáním výhodných podmínek pro rozhodnou akci buď ve směru: Čáslavice—Lukov nebo Želetava—Mor. Budějovice, podle toho, kde bude zjištěno (fixováno) křídlo nepřitele. Tudíž podíl, který má 16. div. (je blíže bojiště než 17. div.) v celkovém podniku, záleží v zajištění křídla II. sboru a společně s ním v upoutání (fixování) nepřitele.

17. div., která je více od bojiště vzdálena než 16. div., má vytvořit nejvýhodnější podmínky pro budoucí akci 18. div. na křídlo nepřitele. Při tom směry postupu obou divisi obchvací zalesněný hřbet Buková—Maková. 17. div. se k němu nápořem nepřimyká, nýbrž jej obchvacuje ze široka.

Z toho účel akce 16. divise:

zajistit záp. křídlo II. sboru tím, že 16. divise dojde na jeho výši a spojí se s ním. Poněvadž II. sbor je v pohybu vpřed, půjde hlavně o po-

stupné získání prostorů: Markvartický vrch, Zadní a Horní hory, zámek Sádek. Aby divise tyto prostory určitě získala, nutno na ně vést nápor;

připoutat nepř. co nejvíce na východě, aby byl 17. divisi umožněn úder na slabší síly nepř. Toho dosáhneme, povedeme-li nápor 16. divise na východě. Akce 16. divise musí mít proto charakter: rychlosti a energie, aby nepřítel byl rychlým postupem 16. div. přinucen zasadit proti ní co nejvíce zál. sil.

Poněvadž 17. div. obchvacuje hřbet Buková—Maková ze široka od západu, není radno, aby se 16. divise přimkla k těmto lesům, nýbrž aby vedla nápor ve východní části svého pásma.

2. Úkol 16. divise 22. května.

a) Druh a prostředky: Dosáhnout postupem, event. útokem čáry Haberlosly—zámek Sádek. Poněvadž nepřítel může klást odpor j. od Říмова nebo může útočit dále směrem na Markvartický vrch, jde o přibližování a útok na obranu j. od Říмова, nebo o střetnutí s. od Říмова.

Pro splnění daného úkolu má velitel 16. divise celou divisi bez jednoho pěšího pluku. Velitel sboru si ponechává třetí pluk pro rozhodnou akci — útok. Jde tedy o přípravnou akci, při níž nutno hospodařit s prostředky tím, že se divise nebude pouštět do rozhodných akcí do té doby, než dostane třetí pěší pluk. Účelem této přípravné akce je zjednat dotyk s hlavními silami nepřítele a zajistit východiště pro rozhodnou akci sboru.

Proto nutno divisi rozdělit na dva sledy: 1. sled (předvoje), který — podle okolností zesílený — provede přípravnou akci, a 2. sled (valné voje divisní a sborové zálohy), které budou zasazeny k rozhodné akci.

b) Úkol v prostoru:

a) Do šířky je dán:

pásmem nejprve 6-5 km, potom 5-5 km širokým, vyžadujícím pro přibližování 3—4 prapory v 1. sledu, neboť 1 prapor může v přibližování dostat frontu nejvýše 2 km širokou. Jde-li o střetnutí s neznámými silami, musí dostat ještě užší pásmo. Poněvadž chceme, aby 1. sled byl rychlý a energický, doporučuje se dát do 1. sledu 4 prapory, takže 1 prapor bude mít asi frontu 1-3 km,

směrem postupu na čáře Brtnice—Heraltice—Babice. Tento směr je nápor sboru a nutno jej chápat prostorově. Velitel 16. div. si může podle rozboru prvků volit poblíž vhodné směry náporu, jejichž výsledkem je nařízený směr.

β) Do hloubky je dán: čarou hřbetu j. od Trojanova mlýna—zámek Sádek, t. j. 8 km od PS. Z toho v případě nepř. obrany j. od Říмова $\frac{1}{2}$ km za čarou nepř. zákopů, v případě nepř. útoku ještě více za místem střetnutí. Proto, a poněvadž jde o rychlost a energii, nutno 1. sled dotovat zálohou, aby zásahem velit. div. a přísunem jeho prostředků k 1. sledu nebyl ztracen čas.

γ) Časové vymezení úkolu. 2. sled divise má překročit čáru Opatov—Heraltice—Petrovice v 16 hod. Jeho vyrazení musí být zajištěno předvojem na čáře: Markvartický vrch—jižní okraje lesa Buková (3 km vpředu). 1. sled bude postupovat v nepř. palbách dělostřelectva a může proto postupovat jen rychlostí 2 km za hodinu. Musí tedy vyrazit z čáry PS. asi ve 14 hod. Jestliže nepř. zůstane v obraně j. od Říмова, musí by 1. sled postoupit 7 km (při rychlosti 2 km/hod. potřebuje $3\frac{1}{2}$ hod.). Dorazil by asi v 17 hod. do prostoru Říмова a zbývalo by ještě $2\frac{1}{2}$ hod. do setmění k získání hřbetu j. od Trojanova mlýna a zámku Sádka.

Bude-li nepř. útočný a vyrazí asi v stejnou dobu s námi, dojde k střetnutí asi na čáře Stěměchy—Markvartice, t. j. 4 km od PS. asi kolem 16 hod.,

a zbývaly by do setmění 4 hodiny k boji. Z těchto důvodů se doporučuje, aby předvoje divise vyrazily co nejdříve asi kolem 14 hod.

Vyrazí-li nepř. útočně před námi, je možné střetnutí již po překročení PS.

Poznámka: Nedostatek času nutí velitele divise k zvláštnímu způsobu vydání rozkazů pro další akci. Kdyby bylo postupováno normálně, trvalo by rozhodnutí do 12 hod., práce štábu (psaní rozkazu) nejméně do 14 hod. To je však doba, kdy 1. sled musí být už v pohybu. Proto nařídí velitel divise povolání velitele zbraní na SV. divise, aby jim vydal rozkaz ústně. Velitelům, kteří se nemohou dostavit, budou dodány rozkazy písemně.

Aby předvoje divise mohly ve 14 hod. překročit PS., bude štábem divise vydán přípravný rozkaz.

Úkol divise 22. května se tedy dělí na tyto části:

I. zaujetí vhodné sestavy pro přibližování, II. přibližování a III. útok; při tom může jít o střetnutí neb o postup proti nepř. v postavení.

3. Nyní velitel divise bude hledat, jak tyto části úkolu splní vzhledem k danému nepříteli, terénu, vlastní situaci a povětrnostním podmínkám. Řešení bude hledat v pořadí důležitosti vyjmenovaných částí, t. j. I. útok, II. přibližování a III. zaujetí sestavy pro přibližování.

a) Vliv nepř. možností na útok a přibližování 16. divise.

aa) Bude-li nepř. útočný, možno předpokládat, že zatlačí SPO. 16 nejméně na čáru sev. okraje Březového lesa a Zadní hory, aby si zajistil možnost působit na záp. křídlo II. sboru, které bylo kolem 10.30 hod. u Zadní hory a může být nyní již v prostoru Mastník—Pekelný kopec. V tomto případě se může 1. sled divise střetnout s hlav. silami nepř. v prostoru Stěměchy—Markvartice, a proto se doporučuje jako východiště útoku (postupný cíl): Markvartický vrch—jižní okraje lesů sz. od Chlístova.

bb) Bude-li nepř. v obraně, zůstane asi s jádrem sil j. od Římovy a předsune část sil (PS.) k uzavření vchodu do kuloáru na čáře sev. okraje Březového lesa—sev. okraje Zadní hory. Jako východiště útoku na hlavní síly nepř. v tomto případě se doporučuje čára Hora (710)—Římov—kóta 570 (v Horách).

Pro útok na PS. jako za aa).

Konečně nelze ani vyloučit, že nepř. zůstane v dotyku se SPO. 16 beze změny. V tom případě se doporučuje jako východiště útoku (postupný cíl) čára: jv. okraje Březového lesa—Zadní hora.

Ve všech případech může nepřítel poslat lehké prvky (ÚV.?) až na naše PS., takže 1. sled může vejít do boje již od překročení PS.

Lze předvídat, že při tom bude nepříteli záležet na prostorech, ležících na směru zámek Sádek, Zadní hory—Markvartický vrch, neboť ovládají jednak kuloár Rokytnice, jednak ohrožují západní křídlo II. sboru. Proto se doporučuje vést nápor 16. div. na tomto směru a opanovat postupně prostory pro nepřitele, jakož i pro zajištění záp. křídla II. sboru velmi významné.

Dále záleží na tom, aby po zjednání dotyku byl zahájen co nejdříve útok 16. div. a tak bylo nepř. znemožněno přisunout další posily a organizovat terén. Protože nejrychleji bude tento útok proveden zesíleným předvojem a poněvadž střetnutí s většími nepř. silami může nastat již na čáře Chlístov—Markvartice, musí velitel divise podle okolností zesílit předvoje po dosažení Markvartického vrchu.

Poněvadž nepřítel zatlačoval SPO. 16, je silnější, než SPO. 16, může zahájit další postup a získat terén, o který by pak divise musila bojovat. Proto, jakmile velitel divise bude mít celkovou představu o manévru, musí ihned rozhodnout, nebude-li výhodné zesílit SPO. 16 dalšími prvky pěchoty, TK. a děly OPÚV., aby zastavil další postup nepř. na sever. Mimo to se doporučuje, aby divise neztrácela čas přesuny pro zaujetí pro přiblížování, pokračovat v dosavadní sestavě.

Poněvadž nepřítel, i když zůstane j. od Říмова, může působit děl. až na PS., nutno překročit PS. v rozčleněné přibližovací sestavě, poněvadž lehké prvky nepř. (ÚV.) mohou proniknout až na Markvartický vrch, musí být 1. sled připraven k boji od překročení PS. tak, aby se náporom zmocnil Markvartického vrchu, na němž bude jistě nepř. především záležet.

b) Vliv terénu na útok a přiblížování divise.

Kuloár rokytnicko-čáslavický je 3—4 km široký, po obou stranách lemovaný většinou zalesněnými hřbety rozvodí: Buková (sv. od Opatova)—Maková—Výhon a Kobylí hlava (j. od Heraltic)—Zadní a Horní hory—Mikulovská hora. Relativní výškou je dominující rozvodí Buková—Maková. Svahy rozvodí jsou v pásmu divise zalesněny při záp. hranicích divise v šířce přes 2 km po celé délce postupu divise (mimo úžlabinu Stěměchy). Při vých. hranicích naopak jsou lesy menší a nesouvislé (menší na Markvartickém vrchu, větší Zadní—Horní hory). Všeobecně možno říci, že relativní výškou dominuje terén při záp. hranicích, že však pokrytost terénu ztěžuje spolupráci zbraní více na západě, a proto terén doporučuje vedení náporu divise na východě.

Dále nutno určit, jak si terén vynutí rozdělení postupu do hloubky na posuny (přední okraj bojiště = postupné cíle).

Poznámka: Tyto cíle bývají závislé na místech, kde nastane boj s jádrem sil (s hlediska velitele divise), na manévru velitele divise, t. j. kde chce velitel změnit nápor anebo vzít vedení boje do svých rukou, změnit směr, sestavu atd., na příčných hřbetech, které vpředu tvoří vhodné palebné a pozorovací základny pro podporu dalšího postupu a vzadu možnost skrytého přeskupení sil, na donosnosti účinné děl. podpory postupu pěchoty (doposud ne větší než 5—6 km). Podle těchto podmínek je rozdělen terén na tato bojiště (přední okraje bojišť): I. jižní okraje lesa Buková (s. od Stěměch)—Markvartický vrch, II. Hora (trig. 710)—jv. okraje Březového lesa—Zadní hory (kota 633), III. mysl. 2 km sv. od Bítovane—hřbet j. od Trojanova mlýna—zámek Sádek.

Nyní může velitel divise rozebrat jednotlivá bojiště s hlediska boje 1. sledu. Půjde vlastně o získání 1., 2. a 3. bojiště, při čemž na 2. a 3. bojišti může dojít k boji s většími nepř. silami.

Na 2. bojišti jde o získání prostorů Březového lesa a Zadní hory, tvořících ochranu vchodu do rokytnického kuloáru. Poněvadž dominující je prostor Březový les a poněvadž je nepříjemnější svou pokrytostí, doporučovalo by se vést nápor na něj, avšak spolupráce zbraní je lepší v prostoru Zadní hory.

Na 3. bojišti tvoří terén tři části, kterými možno vést nápor divise: na západě je to zalesněný prostor čáslavického lesa, uprostřed odkrytý prostor Říмова a Rokytnice, na východě prostor hřbetu širokého a částečně zalesněný prostor Horní hory a zámek Sádek.

Prostor střední se k vedení náporu nehodí, neboť vede v údolí, které je ovládáno s obou stran. Proti západu mluví: nebezpečí lesů (lépe obchvacovat lesy ze široka, nežli se přimknout k lesu, nutnost čištění lesů)

a obtížná spolupráce zbraní. V třetím bojišti by se tedy doporučovalo vést nápor ve východní části pásma div., neboť je zde terén ještě dominující, méně členitý a přijatelný i pro spolupráci zbraní.

Podle terénu se jeví v pásmu divise dva směry důležitých prostorů: na západě: Kobylí hlava, Březový les, Čáslavický les (Haberlosy), na východě: Markvartický vrch, Široké, zámek Sádek.

Bylo by výhodné, aby na těchto dvou směrech postupovaly dva pluky. Na který z těchto směrů položit nápor?

Srovnáme-li nápor, který doporučuje terén na 2. a 3. bojišti, jeví se nepříjemná nutnost překládat nápor, což je nevýhodné, lépe je volit co možná takový směr náporu, který by vyhovoval pro celou akci.

Zajistíme-li prostor Březového lesa do příchodu divise SPO. 16 (podle okolností zesílený), je možno volit směr Markvartický vrch, zámek Sádek jako výhodný a jednotný směr náporu 16. div. 22. května odpoledne, jak ostatně nám diktuje také účel akce (úvahy vpředu).

c) Vliv terénu na zaujetí přibližovací sestavy.

Terén je v prostoru PS. pokryt ze ¾ lesem. Přisuny jednotek k PS. možno utajit, což je výhoda.

Vzhledem na dostatek silnic (cest), vedoucích od silnice Jihlava—Opatov, na níž je většina sil divise rozložena na jihovýchod, je také přorientování divise do rokytnického kuloáru celkem velmi snadné.

4. Nyní si může velitel divise srovnat své úvahy a udělat si asi takovou hrubou představu manévru divise:

Nápořem na směr trig. 606 (Markvartický vrch—582—Široké)—zámek Sádek zmocnit se postupně 1., 2. a 3. bojiště, při čemž SPO. 16 (podle okolností zesílený) zajistí Březový les do příchodu 1. sledu div.

Divise bude postupovat ve dvou sledech:

1. sled: dva pluky, jeden na směr náporu, druhý na směr Heraldice—Březový les—Haberlosy. Překročí PS. ve 14 hod.

2. sled (zbytek divise).

Jestliže nepř. bude útočný, nastane střetnutí předvojů s většími silami asi na čáře Stěměchy—Markvartice—pluky 1. sledu zahájí útok, ke kterému mohou být zesíleny.

Zůstane-li nepř. v obraně a předsune jen PS., 1. sled tyto PS. zatlačí, zjedná dotyk s postavením j. od Říмова a provede (podle okolností zesílený) útok za tím účelem, aby získal hřbet j. od Trojanova mlýna.

Nyní může velitel divise rozhodnout, je-li nutno zesílit SPO. 16. Divise má k odpolednímu boji jen 6 praporů, oslabovat ji tedy znamená tříštit síly a vydávat je v nebezpečí postupných neúspěchů. Mimo to divise odpočívá, posilové prvky by bylo nutno odeslat autem. Jde především o to, aby SPO. neutrpěl útokem nepř. ÚV. před příchodem divise. Bude-li zesílen mot. rotou děl. OPÚV., bude mít dosti prostředků, aby do příchodu divise uzavřel soutěsku na jižním okraji Březového lesa—Zadní hory, využil terénní výhody a udržel alespoň Březový les. Z těchto důvodů možno upustit od zesílení SPO. 16 pěchotou, zato se doporučuje zesílit SPO. 16 mot. rotou OPÚV. div.

Veliteli SPO. 16 bude zaslán zvláštní rozkaz, aby v případě nepř. útoku vynaložil úsilí k udržení Březového lesa a uzavřel kuloár proti ÚV.

(Příště dále.)